

Päihdepalveluiden lähtötilaselvitys 2022

Projektipäällikkö Niina Jalo
Tulevaisuuden sote-keskushanke,
päihdepalvelujen kehittäminen

Päihdepalvelut koostuvat monesta eri palvelusta

- Sosiaali- ja terveydenhuollon ohjaus ja neuvonta
- Päihteiden aiheuttamien sairauksien tutkimus-, hoito- ja kuntoutuspalvelut
- Päihteettömyyttä tukevat tai ongelmakäytön haittoja vähentävät sosiaalipalvelut
  - Sosiaaliohjaus, sosiaalityö, sosiaalinen kuntoutus, asumispalvelut
- Päihdehuollon erityispalvelut
  - A-klinikat, katkaisu- ja vieroitushoito, päihdekuntoutus
  - Päihteidenkäyttäjien päiväkeskustoiminta
  - Huumeidenkäyttäjien terveysneuvonta ja käyttövälineiden vaihto

Päihdepalvelut

Päihdepalveluja on saatavana:

- sosiaali- ja terveydenhuollon ohjauksena ja neuvontana
- päihteettömyyttä tukevana tai ongelmakäytön haittoja vähentävinä **sosiaalipalveluina**
- päihteiden aiheuttamien sairauksien **tutkimus-, hoito- ja kuntoutuspalveluina**
- **päihdehuollon erityispalveluina**, jotka voivat olla joko terveydenhuollon tai sosiaalihuollon palveluita tai ns. sote-yhteisiä
- (Kunnat ovat tyypillisesti hankkineet päihdehuollon erityispalvelut ostopalveluina)

Avohuolto

- Päihdepalveluja tarjotaan ensisijaisesti avopalveluina. Palvelut voivat olla esimerkiksi sosiaalista tukea, katkaisuhuoltoa, ryhmäterapiaa, perheterapiaa tai kuntoutusta. Palveluissa selvitetään myös toimeentuloon ja asumiseen liittyviä kysymyksiä.

Laitoskuntoutus

- Laitoshoito tai -kuntoutus on tarpeellista henkilölle, jolle avohoidon palvelut eivät ole riittäviä tai tarkoituksenmukaisia.

Katkaisuhuolto

- Katkaisuhoidossa keskeytetään päihteiden käyttö ja hoidetaan vieroitusoireita ja muita päihteiden aiheuttamia haittoja. Katkaisuhuolto avohoidossa tai laitoksessa kestää tavallisesti enintään 1-2 viikkoa.

Hoito ja kuntoutus perustuvat vapaaehtoisuuteen ja ne toimivat luottamuksellisesti.

Hoitoa ja kuntoutusta tukevat palvelut

- Hoitoa ja kuntoutusta tukevia palveluita ovat esimerkiksi **asumispalvelut, sosiaalinen kuntoutus sekä päiväkeskukset**.

Päihdepalveluiden nykytila Varsinais-Suomessa

- Palvelut ovat pirstaleisia ja hajallaan
  - Päihdepalvelua voi saada ”monelta luukulta”, mikään taho ei koordinoi hoidon ja palveluiden kokonaisuutta
  - Asiakkailla on sekä palveluvajeita että päällekkäisiä palveluita, paljon ns. häiriökysyntää
  - Kuntien välillä isoja eroja resursseissa, tarjolla olevissa hoito- ja palvelumuodoissa ja toimintakäytännöissä
- Palveluiden painopiste on raskaimmissa palveluissa
  - Ehkäiseviä tai ennakkoivia palveluita on hyvin vähän
  - Resurssivaje, erityisesti perustasolla ja korvaushoidossa
  - Asiakkaat ovat tyypillisesti moniongelmaisia joilla sekä terveydenhuollon että sosiaalihuollon palvelutarpeita
- Palveluista hyvin suuri osa hankitaan ostopalveluna
  - A-klinikka Oy:n avopalvelut ja vieroitus- ja katkaisuhuolto pääsääntöisesti kaikkien kuntien käytössä
  - Päihdekuntoutusjaksot hankitaan kokonaan ostopalveluina
- Päihdepalvelut ovat painottuneet Turkuun ja Saloon
  - A-klinikka Oy:n palvelut, riippuvuuspsykiatria, päivätoiminta, ensisuoja, suonensisäisesti huumeita käyttävien terveysneuvonta...
- Verkkopalveluja ja sähköisiä palveluita on vähän

Päihdepalvelut asiakkaan näkökulmasta

Osaan päihdepalveluista tarvitaan lääkärin/hoitajan lähete tai esim. sosiaalityöntekijän päätös maksusitoumuksesta

Asiakas voi itse hakeutua useimpiin päihdepalveluihin

Päihde- ja riippuvuuspalvelut Varsinais-Suomessa:

- **Perusterveydenhuolto**
  - Perustason mielenterveys- ja päihdepalvelut toimivat terveyskeskusten alaisuudessa: 14/15 tarjoaa päihdehoitoa
  - Osa miepä-yksiköistä ohjaa kaikki tai suurimman osan päihdeasiakkaista A-klinikalle (Salo, Kemionsaari, Somero, Paimio-Sauvo)
  - (Sote-Akselin mielenterveys- ja päihdepalvelut sosiaalipalveluissa)
- **Erikoissairaanhoido**
  - TYKS Riippuvuuspsykiatria
- **Sosiaalipalvelut**
  - Kunnat järjestäneet eri tavoin; Turussa oma päihde- ja asumispalvelujen yksikkö, muissa kunnissa yleensä osa työikäisten sosiaalipalveluja
  - Sosiaalityö ja sosiaaliohjaus, sosiaalinen kuntoutus, muu sosiaalinen tuki
  - Laitospalvelut: katkaisu- ja vieroitushoito, päihdekuntoutus
  - Asumispalvelut: tukiasuminen, tuettu asuminen, palveluasuminen, tehostettu palveluasuminen
  - Ensisuoja (vain Turku)
  - Päiväkeskus (Turku, Kaarina, Naantali)
- **A-klinikka Oy:n avovastaanotot Turussa ja Salossa**
  - 26/27 kuntaa ostaa A-klinikan avopalveluita
  - (Uusikaupunki ei lainkaan, Kaarina rajoitetusti)
  - Turussa avopalvelu myös Luona Oy, Ote-klinikka
- **Katkaisu- ja vieroitushoito**
  - A-klinikka Oy, Suvera Oy, terveyskeskusosastot
  - Turussa myös avokatkaisu ja kotikatkaisu
- **Selviämishoito**
  - 27/27 A-klinikka Oy / Turun ja Salon selviämishoitoyksiköt
- **Päihdekuntoutus**
  - Ostopalveluna
  - Akseli, Raisio, Kaarina, Uusikaupunki: terveydenhuollon palvelu
  - Muut kunnat: sosiaalihuollon palvelu
  - Laitosmuotoista, Turussa myös avokuntoutus: A-klinikka, Luona Oy, Ote-klinikka

Päihde- ja riippuvuuspalvelut Varsinais-Suomessa:

- **Perusterveydenhuolto**
  - Perustason mielenterveys- ja päihdepalvelut toimivat terveyskeskusten alaisuudessa: 14/15 tarjoaa päihdehoitoa
  - Osa miepä-yksiköistä ohjaa kaikki tai suurimman osan päihdeasiakkaita A-klinikalle (Salo, Kemionsaari, Somero, Paimio-Sauvo)
  - (Sote-Akselin mielenterveys- ja päihdepalvelut sosiaalipalveluissa)
- **Erikoissairaanhoido**
  - TYKS Riippuvuuspsykiatria
- **Sosiaalipalvelut**
  - Kunnat järjestäneet eri tavoin; Turussa oma päihde- ja asumispalvelujen yksikkö, muissa kunnissa yleensä osa työikäisten sosiaalipalveluja
  - Sosiaalityö ja sosiaaliohjaus, sosiaalinen kuntoutus, muu sosiaalinen tuki
  - Laitospalvelut: katkaisu- ja vieroitushoito, päihdekuntoutus
  - Asumispalvelut: tukiasuminen, tuettu asuminen, palveluasuminen, tehostettu palveluasuminen
  - Ensisuoja (vain Turku)
  - Päiväkeskus (Turku, Kaarina, Naantali)
- **A-klinikka Oy:n avovastaanotot Turussa ja Salossa**
  - 26/27 kuntaa ostaa A-klinikan avopalveluita
  - (Uusikaupunki ei lainkaan, Kaarina rajoitetusti)
  - Turussa avopalvelu myös Luona Oy, Ote-klinikka
- **Katkaisu- ja vieroitushoito**
  - A-klinikka Oy, Suvera Oy, terveyskeskusosastot
  - Turussa myös avokatkaisu ja kotikatkaisu
- **Selviämishoito**
  - 27/27 A-klinikka Oy / Turun ja Salon selviämishoitoyksiköt
- **Päihdekuntoutus**
  - Ostopalveluna
  - Akseli, Raisio, Kaarina, Uusikaupunki: terveydenhuollon palvelu
  - Muut kunnat: sosiaalihuollon palvelu
  - Laitosmuotoista, Turussa myös avokuntoutus: A-klinikka, Luona Oy, Ote-klinikka

Päihde- ja riippuvuuspalvelut (jatkuu)

- **Opioidiriippuvaisten korvaushoito**
  - Korvaushoidon arvio ja aloitus TYKS
  - Toteutus perustasolla miepä-yksiköissä, Turussa terveysasemilla
- **Suonensisäisiä huumeita käyttävien terveysneuvonta ja käyttövälineiden vaihto**
  - Turussa Milli, Salossa A-klinikka Oy
  - Uusikaupunki, Loimaa: välineiden vaihto
- **AA, NA, GA, Al-anon –ryhmät**
- **3. sektori**

Eri kohderyhmille tarjolla olevat päihdepalvelut

- Alaikäisiä hoitaa 50 % yksiköistä > useassa kunnassa ei ole tarjolla mitään päihdepalveluita alaikäisille
- Yli 65-vuotiaille tarjolla omia palveluita 50% yksiköistä: Pilke-ryhmätoimintaa, kotiin vietävää päihdetyötä, Salossa A-klinikka Oy:n alkoholimenttiyksikkö
- Läheisille ja omaisille on tarjolla tukea ja palveluja vaihtelevasti:
  - oman terveyskeskuksen tai mielenterveys- ja päihdyksikön palvelut, esim. keskustelukäynnit
  - ohjaus kolmannen sektorin palveluihin, esim. Finfami
  - A-klinikka Oy:n omaisten ryhmä
  - Raisiossa Palaset-malli käytössä huumeita käyttävien nuorten läheisten kohtaamiseen
  - HUOM! Lapset puheeksi-mallia ei mainittu missään vastauksessa

Perustason mielenterveys- ja päihdeyksiköt

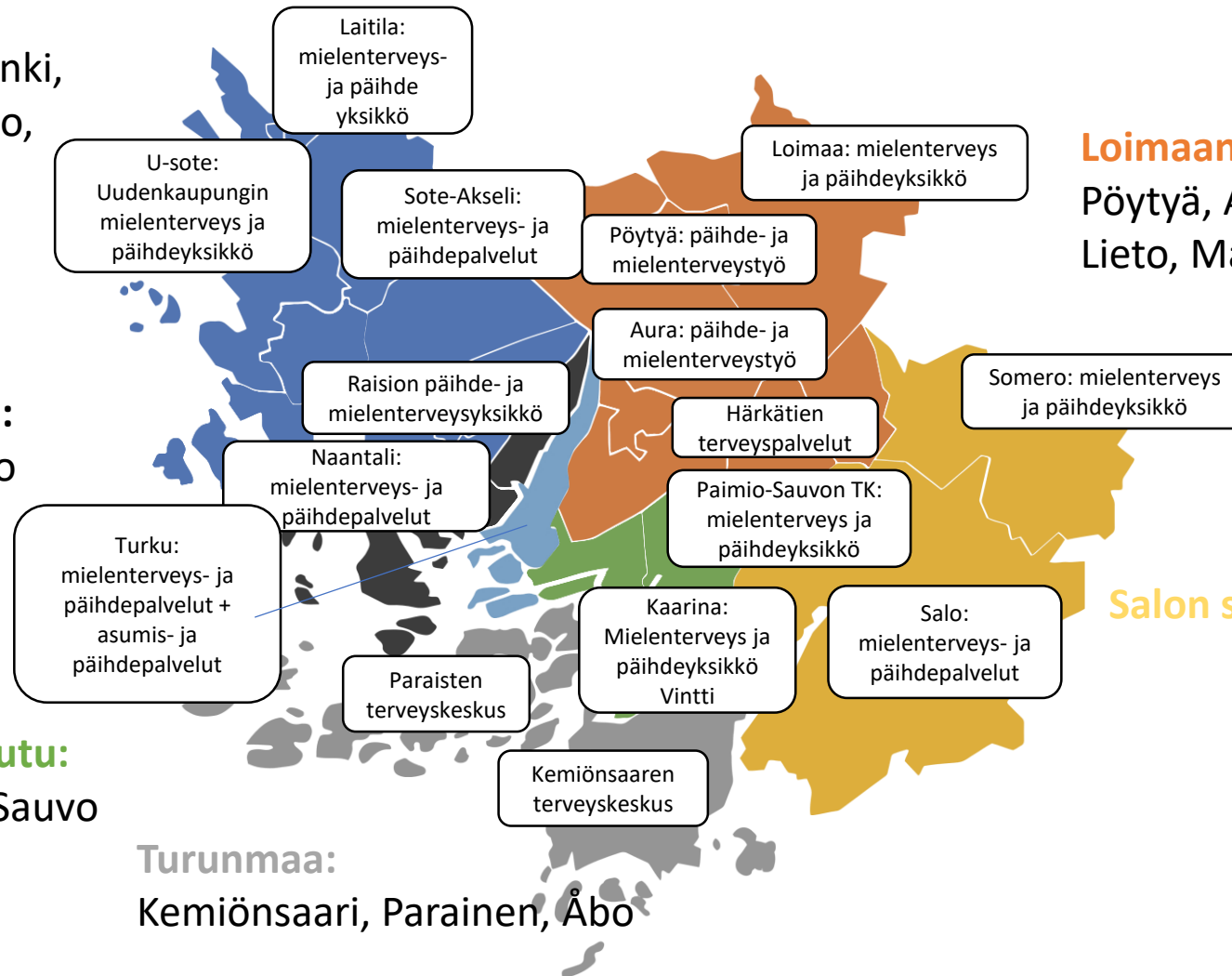
Vakka-Suomi: Uusikaupunki, Laitila, Vehmaa, Taivassalo, Pyhäranta, Kustavi, Mynämäki, Nousiainen, Masku

Läntinen Turun seutu: Naantali, Raisio, Rusko

**Turku, eteläinen
Turku, pohjoinen**

Itäinen Turun seutu: Kaarina, Paimio-Sauvo

Turunmaa: Kemiönsaari, Parainen, Åbo

Loimaan seutu: Loimaa, Pöytyä, Aura, Oripää, Lieto, Marttila, Koski TL

Salon seutu: Salo, Somero

Perustason mielenterveys- ja päihdeyksiköt

- Nykyisten terveyskeskusten alaisuudessa toimii 14 mielenterveys- ja päihdeyksikköä
  - Salossa omaa vain korvaushoito + nuorten vastaanotto > kaikki päihdetyö A-klinikalta
  - Somero ja Paimio-Sauvo ohjaavat pääsääntöisesti päihdeasiakkaat A-klinikalle
  - Kemiönsaarella ei omaa päihdepalvelua > A-klinikan sivuvastaanotto
  - Turussa oma riippuvuustiimi, mutta valtaosa päihdeasiakkaista hoidetaan ostopalveluissa A-klinikalla, Ote-klinikalla ja Luona-Polku-palvelussa
- Sosiaalihuollon päihdepalvelut: tyypillisesti osa kunnan aikuissosiaalityötä
  - Sote-Akseli: miepä-yksikkö on osa sosiaalihuollon palveluita
  - Aura: sosiaalihuollossa päihdetyön sosiaalityöntekijä ja sosiaalihoaja
  - Naantali: toiminnallinen so-te-yhteistyö
  - Ugi, Kaarina, Raisio: sos.huollon ammattilainen miepä-yksikössä, päätöksenteko saattaa silti tapahtua kunnan sosiaalipalveluissa
  - Turku: asumis- ja päihdepalvelut
- Kaikki Varsinais-Suomen kunnat paitsi Uusikaupunki ovat tehneet ostopalvelusopimuksen A-klinikan kanssa eli asiakas voi itse hakeutua suoraan Turun tai Salon A-klinikalle ilman kustannuksia
  - A-klinikan sivuvastaanotot Lieto/Koski/Marttila, Naantali, Raisio, Somero, Paimio/Sauvo, Kemiönsaari
  - Turku ostaa ”avokuntoutuspalvelua” A-klinikka Oy:ltä, Luona Polku Oy:ltä ja Ote-klinikalta

Asiakasmäärät ja työntekijäresurssit sote-keskuksittain

Sote-keskus	Koko miepä-yksikön asiakasmäärä 2021	Päihde-as. osuus	A-klinikan Avopalv. Asiakasmäärä 2021	Korvaushoitopotilaiden määrä 2021	Lääkäri-resurssi	Hoitaja-resurssi	Psykologit	Sos.huollon resurssi	Muut työntekijät
Vakka-Suomi	2300	500?	36	25	5,5	27	1	7	-
Itäinen Turun seutu	1700?	??	180	37	2	10	2,5	1	3
Turunmaa	??	80	138	3	1	2,5	1	-	-
Loimaan seutu	3000	1500	82	38	1,4	13	4	1	-
Läntinen Turun seutu	1250	??	139	56	0,3	14	3	2,6	1
Salon seutu	2300	??	156	76	3	37	4	3	13
Turku	n. 3000		1183	51	4	26	6	5	3

Päihde- ja riippuvuuspalveluiden kustannukset Varsinais-Suomessa?

- Kuntien **päihdehuollon erityispalveluiden** kustannukset vuonna 2020 Varsinais-Suomessa 28 078 000 €

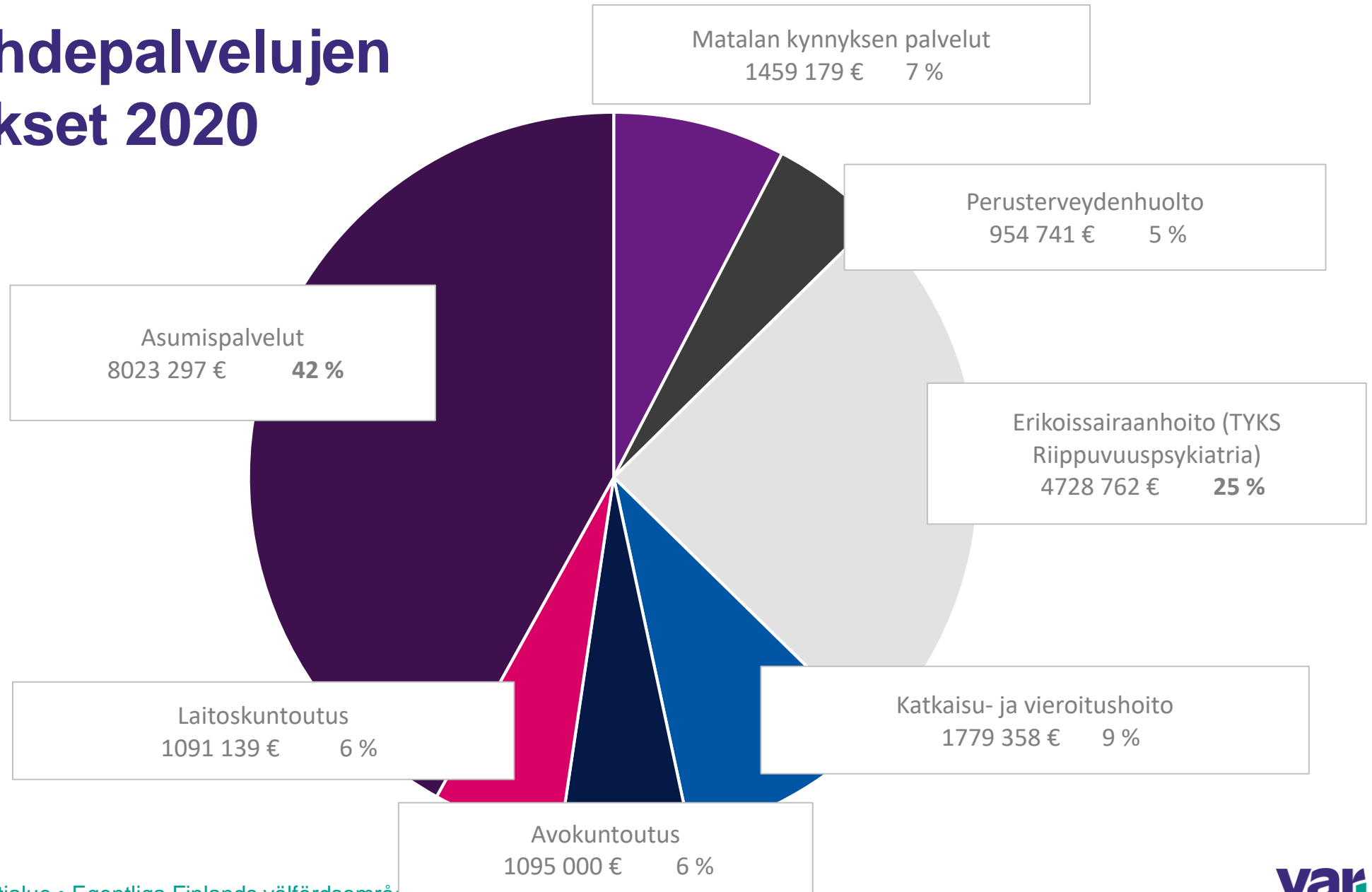
- TOP 10:

Turku	15 931 000
Salo	3 722 000
Raisio	1 442 000
Kaarina	1 342 000
Uusikaupunki	1 318 000
Naantali	1 092 000
Parainen	627 000
Loimaa	586 000
Mynämäki	298 000
Somero	281 000

- Nettokäyttökustannukset** per asukas Varsinais-Suomessa: 54,5 €

Turku	77,6	Koski TI	24,4
Salo	72,0	Nousiainen	22,6
Uusikaupunki	65,8	Pyhäranta	22,6
Taivassalo	57,9	Sauvo	19,3
Raisio	54,9	Paimio	19,2
Naantali	48,5	Marttila	15,5
Kustavi	42,6	Pöytyä	14,5
Mynämäki	39,0	Masku	14,1
Kaarina	37,5	Rusko	10,4
Vehmaa	37,1	Laitila	5,7
Loimaa	36,0	Lieto	4,7
Parainen	33,4	Aura	1,5
Somero	32,5	Oripää	0
Kemiönsaari	28,0		

Turun päihdepalvelujen kustannukset 2020

Päihde- ja riippuvuuspalveluiden kehittämistarpeet Varsinais-Suomen hyvinvointialueella

- Perustason vahvistaminen
- Painopisteen siirto ehkäisevään ja varhaiseen työhön
- Osaamisen vahvistaminen
- Rahapeliriippuvuuden hoito, psykososiaaliset menetelmät, Palko-suositukset
- Palveluiden ja toimintakäytäntöjen yhtenäistäminen
- Uudet lakisääteiset velvoitteet: päiväkeskus, etsivä ja jalkautuva työ, hoidon jatkuvuuden varmistaminen

Yksiköille tehdyn kyselyn tuloksia

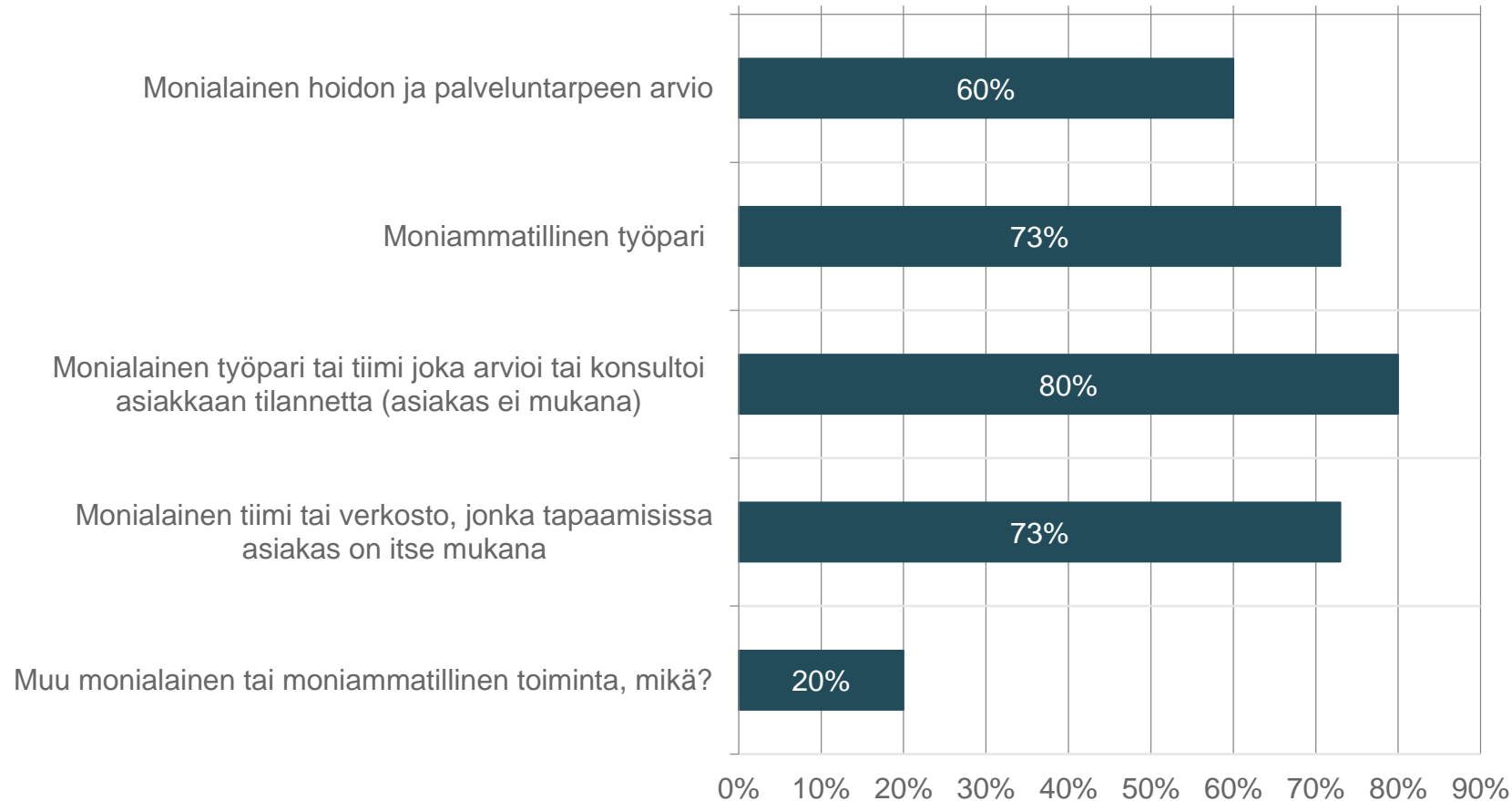

Päihdepalvelut Varsinais-Suomessa (Excell-tiedosto liitteenä)

Sote-keskus	Terveyskeskus	Kunta	Perustason päihde-hoitoyksikkö	Sosiaalihuollon päihdepalvelut	Avovastaanotto ostopalveluna	Laitoskatko	Avokatko	Kotikatko	Kuntoutus-hoito	Ensi-suoja	Päivä-keskus	Neulojen ja ruiskujen vaihto
1	Uusi-kaupunki	Kustavi	Uudenkaupungin Terveyskeskus / Mielenterveys- ja päihdeyksikkö	Aikuisten vastaanotto Arvo ja sosiaalihuollon asumispalvelut	Turun ja Salon A-klinikat	A-klinikka Oy, oma toiminta	Ei	Ei	Terveys-huollon palvelu	Ei	Ei	Kyllä
		Pyhäranta			Turun ja Salon A-klinikat							
		Taivassalo			Turun ja Salon A-klinikat							
		Uusikaupunki			(hoito keskitetty omaan yksikköön, ei ostopalvelusopimusta A-klinikka Oy:n kanssa)							
	Vehmaa	Vehmaan sosiaalityön palvelut	Turun ja Salon A-klinikat	A-klinikka Oy, oma toiminta	Ei	Ei	Sosiaalihuollon palvelu	Ei	Ei	Ei		
	Laitila	Laitila	Laitilan mielenterveys- ja päihdeyksikkö	Laitilan aikuissosiaalityön palvelut	Turun ja Salon A-klinikat	A-klinikka Oy, oma toiminta	Ei	Ei	Sosiaalihuollon palvelu	Ei	Ei	Ei
	Perusturva-kuntayhtymä Akseli	Masku	Perusturva kuntayhtymä Akseli, mielenterveys- ja päihdepalvelut	Perusturvakuntayhtymä Akseli, Maskun ja Mynämäen aikuisten sosiaalityön palvelut	Turun ja Salon A-klinikat	A-klinikka Oy	Ei	Ei	Terveys-huollon palvelu	Ei	Ei	Ei
Mynämäki		Turun ja Salon A-klinikat			A-klinikka Oy	Ei	Ei	Ei		Ei		
Nousiainen		Turun ja Salon A-klinikat			A-klinikka Oy	Ei	Ei	Ei		Ei		
2	Aura-Pöytyä	Aura	Härkätien terveyspalvelut (mielenterveys- ja päihdetiimi)	Auran kunnan aikuissosiaalityön palvelut	Turun ja Salon A-klinikat	A-klinikka Oy	Ei	Ei	Sosiaalihuollon palvelu	Ei	Ei	Ei
		Pöytyä		Pöytyän perusturva / mielenterveys- ja päihdetyöntekijä	Turun ja Salon A-klinikat	A-klinikka Oy	Ei	Ei		Ei	Ei	
	Härkätien terveyspalvelut	Lieto	Härkätien terveyspalvelut (mielenterveys- ja päihdetiimi)	Mielenterveys- ja päihdetiimi	Turun ja Salon A-klinikat	A-klinikka Oy	Ei	Ei	Sosiaalihuollon palvelu	Ei	Ei	Ei
		Marttila			Turun ja Salon A-klinikat	A-klinikka Oy	Ei	Ei		Ei	Ei	
	Loimaa	Koski TL	Loimaan sosiaali- ja terveyspalvelukeskus	Loimaan aikuissosiaalityön palvelut	Turun ja Salon A-klinikat	A-klinikka Oy	Ei	Ei	Sosiaalihuollon palvelu	Ei	Ei	Neulanvaihto avoinna 1 x vko
		Loimaa			Turun ja Salon A-klinikat	A-klinikka Oy	Ei	Ei		Ei	Ei	
Oripää	Oripää											
3	Kaarina	Kaarina	Mielenterveys- ja päihdeyksikkö Vintti	Mielenterveys- ja päihdeyksikkö Vintti	Turun ja Salon A-klinikat	A-klinikka Oy, oma toiminta	Ei	Ei	Terveys-huollon palvelu	Ei	Ei	Ei
			Kaarinan aikuissosiaalityön palvelut: asumispalvelut ja kuntouttava työtoiminta	Turun ja Salon A-klinikat	/ Vintin palvelut ensisijaisia		Ei	Ei		Ei		
	Paimio-Sauvo	Paimio	Paimion-Sauvon kansanterveystyön kuntayhtymä	Paimion aikuissosiaalityön palvelut	A-klinikan työntekijän vastaanotto Paimiossa kerran viikossa	A-klinikka Oy	Ei	Ei	Sosiaalihuollon palvelu	Ei	Ei	Ei
Sauvo	Sauvo		Sauvon sosiaalityön palvelut	Turun ja Salon A-klinikat	A-klinikka Oy	Ei	Ei	Sosiaalihuollon palvelu	Ei	Ei	Ei	
4	Parainen	Parainen	Paraisten terveyskeskus	Päihdehuollon kuntoutukseen liittyvä sosiaalityö	Turun ja Salon A-klinikat	A-klinikka Oy	Ei	Ei	Sosiaalihuollon palvelu	Ei	Ei	Ei
	Kemiönsaari	Kemiönsaari	Kemiönsaaren terveyskeskus	Kemiönsaaren aikuissosiaalityön palvelut	Turun ja Salon A-klinikat	A-klinikka Oy	Ei	Ei	Sosiaalihuollon palvelu	Ei	Ei	Ei
5	Naantali	Naantali	Naantalin sosiaali- ja terveyspalvelut, aikuisten psykososiaalisten palveluiden tulosyksikkö	Naantalin sosiaali- ja terveyspalvelut, aikuisten psykososiaalisten palveluiden tulosyksikkö	Turun ja Salon A-klinikat	A-klinikka Oy, Oma toiminta	Ei	Ei	Monialainen tiimi, sosiaalihuollon palvelu	Ei	Kyllä	Ei
		Raisio	Raision päihde- ja mielenterveysyksikkö	Raision aikuissosiaalityön palvelut	Turun ja Salon A-klinikat	A-klinikka Oy	Ei	Ei	Terveys-huollon palvelu	Ei	Ei	Ei
	Rusko											
6	Salo	Salo	(ei päihdevastaanottoa) Mielenterveys- ja päihdepalvelut, Salo	Aikuissosiaalityön sosiaalisen kuntoutuksen ryhmätoiminta	Salon A-klinikka	A-klinikka Oy	Ei	Ei	?? (Kaikki Päihdepalvelut ostetaan A-klinikka Oy:ltä)	Ei	Ei	Kyllä
	Somero	Somero	Someron mielenterveys- ja päihdeyksikkö	Sosiaalityön palvelut	Turun ja Salon A-klinikat	A-klinikka Oy	Ei	Ei	Sosiaalihuollon palvelu	Ei	Ei	Ei
7												
8	Turku	Turku	Turun mielenterveys- ja päihdepalvelut	Asumis- ja päihdepalveluiden yksikkö	Turun ja Salon A-klinikat, Luona, Ote-klinikka	A-klinikka Oy, Suvera Oy	Kyllä	Kyllä	Sosiaalihuollon palvelu	Kyllä	Kyllä	Ei

Monialaiset toimintakäytännöt

Mitä moniammatillisia (esim. hoitaja-lääkäri) tai monialaisia (esim. sos.ohjaaja-hoitaja) toimintakäytäntöjä mielenterveys- ja päihdeyksikössä toteutetaan

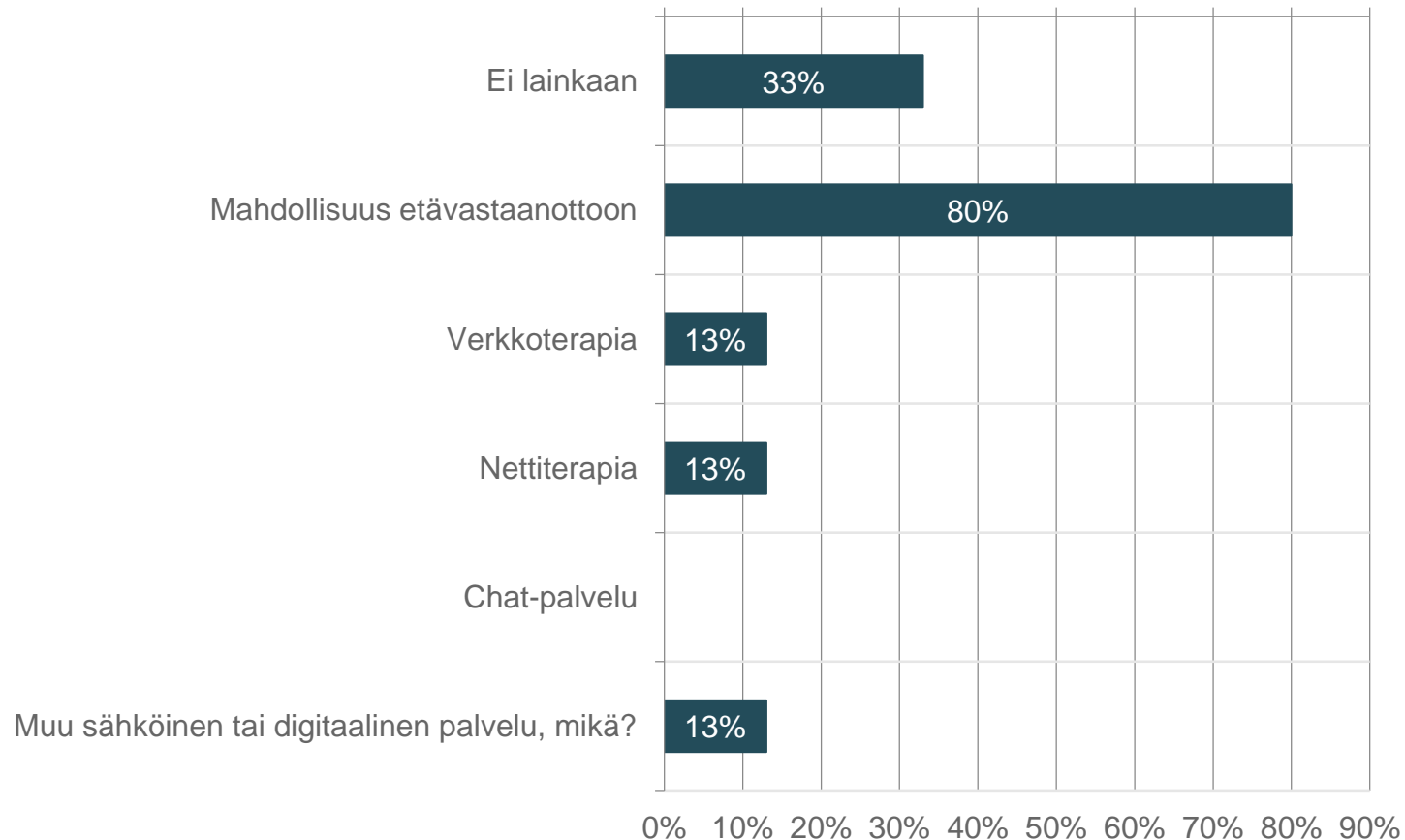

Mitä monialaisen/-ammattillisen yhteistyön käytäntöjä on mielenterveys- ja päihdeyksikössä

	Monialainen hoidon ja palvelun-tarpeen arvio	Moni-amma-tillinen työpari	Monialainen työpari/tiimi, joka arvioi/konsultoi (asiakas ei mukana)	Monialainen tiimi/verkosto , jossa asiakas on mukana	Muu monialainen tai moniammatillinen toiminta, mikä?
Somero					Pyydettäessä sos.ohjaaja tai sos.tt
Loimaa			X	X	
Uusikaupunki	X	X	X	X	3. sektori: asumispalvelu- ja laituskuntoutusyksiköt
Pöytyä	X	X	X	X	
Laitila		X			
Parainen		X	X	X	
Akseli	X	X	X	X	
Turku	X		X	X	
Akseli		X	X		
Naantali	X	X	X	X	
Raisio	X	X	X	X	
Kaarina	X	X	X	X	Aktivointisuunnitelma
Paimio-Sauvo	X	X	X		
Härkätie	X	X	X	X	
Salo				X	

Kaikki käytännöt käytössä:
 Uusikaupunki
 Pöytyä
 Akseli
 Naantali
 Raisio
 Kaarina
 Härkätie

Onko päihdehoitoa tarjolla sähköisesti?

Muut mainitut sähköiset palvelut:

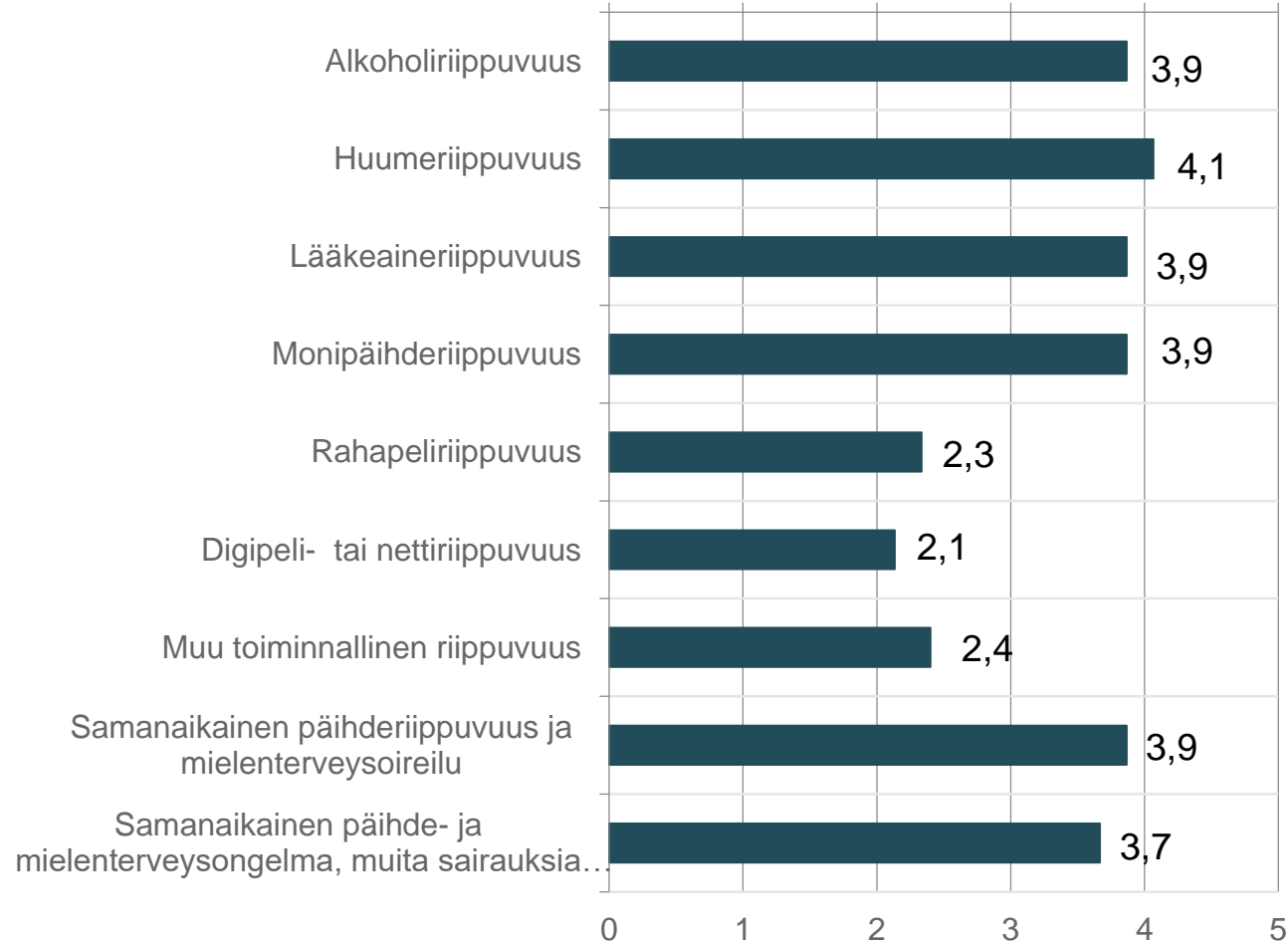
- A-klinikan ostopalveluna verkkoterapiaa ja etävastaanottoa
- Previct

Eri kohderyhmille tarjolla oleva palvelut

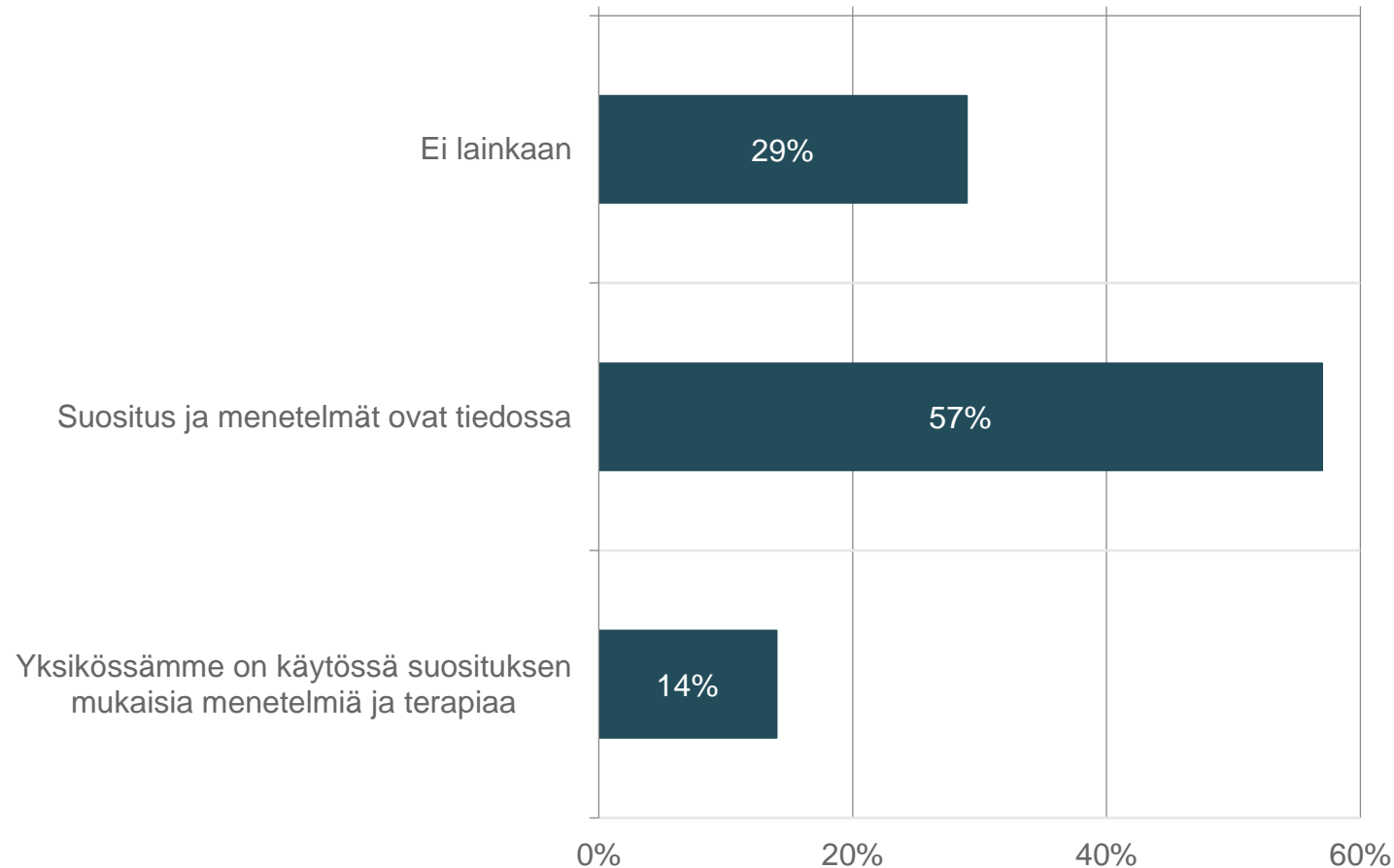
- **Alaikäisiä** hoitaa 50 % yksiköistä > useassa kunnassa ei ole tarjolla mitään päihdepalveluita alaikäisille
- **Yli 65-vuotiaille** tarjolla omia palveluita 50% yksiköistä: Pilke-ryhmätoimintaa, kotiin vietävää päihdetyötä, Salossa A-klinikka Oy:n alkoholidenttiyksikkö
- **Läheisille ja omaisille** on tarjolla tukea ja palveluja vaihtelevasti:
  - oman terveyskeskuksen tai mielenterveys- ja päihdyksikön palvelut, esim. keskustelukäynnit
  - ohjaus kolmannen sektorin palveluihin, esim. Finfami
  - A-klinikka Oy:n omaisten ryhmä
  - Raisiossa Palaset-malli käytössä (<https://www.palasistaeteenpain.fi/>)
  - HUOM! Lapset puheeksi-mallia ei mainittu missään vastauksessa

Kuinka hyvin yksikön henkilöstö pystyy tarjoamaan hoitoa seuraaviin ongelmiin?

Arvioi yksikkönne nykyistä toimintaa ja henkilöstön osaamista asteikolla 0-5.
0 = hoitoa ei tarjolla lainkaan, 5 = hoitoa ja osaamista erittäin paljon

Kuinka hyvin henkilöstö tuntee PALKO-neuvoston suosituksen alkoholi- ja huumeriippuvuuden hoidon ja kuntoutuksen psykososiaalisista menetelmistä?

Miten päihdelääkärin konsultaatiot on toteutettu?

Somero	Kerran kuussa paikalla, ostettu palvelu.
Loimaa	Päihdelääkärin palvelut ostetaan Addiktum Oy_ltä 2 pv/vko
Uusikaupunki	Oma toiminta
Pöytyä	
Laitila	konsultaatiot mahdollisia
Parainen	A-klinikka
Turku	Konsultaatiomahdollisuus yksikön sisällä
Akseli	Päihdelääkäri käytettävissä 4h/2 vko, tällöin mahdollista myös konsultoida, Addiktum Oy
Naantali	esh/ tarv. A-klinikka
Raisio	Tarvittaessa Tyksin riippuvuuspsykiatrian lääkäriä konsultoidaan
Kaarina	Lääkäri on tarvittaessa yhteydessä erikoissairaanhoidon
Paimio-Sauvo	Oma toiminta
Härkätie	Oma toiminta, esh konsultaatio
Salo	A-klinikka

Miten korvaushoito on toteutettu?

	Korvaushoito arkisin	Korvaushoito viikonloppuisin
Somero	Oma toiminta	Ostettu Forssan hyvinvointikuntayhtymältä
Loimaa	Oma toiminta	Omaa toimintaa erillissopimuksella
Uusikaupunki	Oma toiminta	Oma toiminta
Pöytyä		
Laitila	Terveyskeskus	Terveyskeskusosasto
Parainen	Terveyskeskuksessa arkisin	Ei
Turku	Terveyskeskus	Ei
Akseli	Kyllä, klo 8-11.30 välillä, ainoastaan Mynämäellä	Kyllä, kotisairaala käy jakamassa, klo 13-13.15
Naantali	Oma toiminta	omana työnä viikonloput tk päivystys/ pitkät pyhät esim. joulu ostopalvelu raisiosta
Raisio	8-16, oma korvaushoitovastaanotto	Osittain ostopalveluna (toinen hoitaja oma ja toinen A-klinikka Oy:ltä)
Kaarina	Oma palvelu	Ostopalvelu, Addiktum. Lauantaisin tuplasulatus
Paimio-Sauvo	Oma toiminta	Oma toiminta (nyt ei tarvetta)
Härkätie	Oma toiminta	Kotisairaala
Salo	Oma korvaushoitoyksikkö	Päivystys hoitaa valmiiksi jaettujen lääkkeiden jaon asiakkaille

Korvaushoitopotilaiden määrä 2022

VARSINAIS-SUOMEN KORVAUSHOITOPOTILAAT 2022	
Yksikkö	Potilaat
Akseli	7
Kaarina	26
Laitila	7
Lieto	9
Loimaa	36
Naantali	12
Paimio	12
Parainen	5
Pöytyä	5
Raisio + Rusko	40
Salo	81
Salo A klinikka	2
Somero	4
Tk Runosmäki	7
Tk Mäntymäki	29
Tk Varissuo	10
Tk Keskusta	12
Tk Pansio	5
Tk Kirkkotie	5
Uusikaupunki	14
TYKS kopo	241
TYKS avo	57
Potilaita yht	626

Miten ajokorttiseuranta toteutetaan?

Somero	A-klinikalle ohjattu ja täällä otetaan pyydetessä seulat ja puhallutukset
Loimaa	Sairaanhoitaja organisoii seurannan järjestämisen päihdeyksikössä, -seuranta toteutuu hoitajan ja lääkärin yhteistyönä
Uusikaupunki	Yksikössä trafien ohjeistuksen mukaisesti. Hoitajan ja lääkärin vastaanotot ja päihdeseurannat.
Pöytyä	Oma prosessi luotu
Laitila	Alkometriseuranta tarvittaessa, tapaamiset sovituksi terveyskeskuksessa
Parainen	Sairaanhoitajan ja lääkärin yhteistyönä
Turku	Asiaan perehtynyt tk lääkäri ja tarv hoitjan seurantakäynnit
Akseli	Yhteistyössä terveysaseman kanssa / oman yksikön ohjelmoimat huume-seulat Tykslabissa
Naantali	Päihdehoitaja toteuttaa asiakkaille vähintään 3 käyntiä sekä lisäksi säännölliset, satunnaiset laboratoriokoepyyntö lyhyellä varoitusaikalla. Jos asiakas sitoutuu käynteihin yms. ja laboratoriokokeet ovat kunnossa 3kk:n ajan putkeen, niin päihdehoitaja varaa ajan lääkärille lausunnon kirjoittamista varten.
Raisio	Terveydenhoitajat toteuttavat terveyskeskuksen omalääkärin arvioinnin perusteella. Perusterveydenhuollossa alko ratit.
Kaarina	Huume ratit päihdeyksikön terveydenhoitajilla.
Paimio-Sauvo	Yksikössä vastaanottoa osa-aikaisesti pitävä terveysaseman lääkäri suunnittelee hoidon ja sen perusteella seuranta toteutetaan
Härkätie	Ohjeiden mukaisesti. Olemme laatineet tähän toimintaohjeet.
Salo	A-klinikan kautta
Härkätie	Päihdelääkärin vastaanotot sekä ajoterveysseuranta sairaanhoitajalla
Salo	A-klinikka hoitaa ne

Miten katkaisu- ja vieroitushoito on toteutettu?

Somero	
Loimaa	
Uusikaupunki	Tk-osasto oma toiminta, A-klinikka Oy Turku
Pöytyä	Ostopalveluna A-klinikka, Suvera
Laitila	Alkoholikatkot osastolla, huumeikatkot Turussa
Parainen	A-klinikka
Akseli	A-klinikka
Turku	A-klinikka ja Suvera
Naantali	Omana työnä (vuodeosasto), ostopalvelu A-klinikka oy
Raisio	A-klinikka
Kaarina	Oma ja ostopalvelut. A-Klinikka Turku ja Salo sekä Avara Suvera
Paimio-Sauvo	A-klinikka tai tarv. terveyskeskussairaala.
Härkätie	A-klinikka, oma vuodeosasto
Salo	A-klinikka

Miten ja missä päihdekuntoutusjaksot toteutetaan?

	Miten palvelu on järjestetty?	Miten päätös päihdekuntoutusjaksosta tehdään?
Somero	Ostettu Louhela	Mt yksiköstä voidaan ohjata, sos.toimesta voidaan ohjata, päätös pyydetään sosiaalitoimesta
Loimaa	Sosiaalitoimen kautta	Päihdeyksikön ja sosiaalitoimen yhteistyönä
Uusikaupunki	Esim. K-pään A-koti, Rehab 365, Villa Hockey, Hoitokoti Kangaskartano, Järvenpään päihdesairaala	Yksikössä arviointi ja ohjaus asiakkaan, lääkärin ja hoitajan toimesta, lopullinen päätös ja maksusitoumus johtava ylilääkäri
Pöytyä	Ostopalveluna A-klinikka, Suvera, A-koti	Asiakas ohjautuu pääsääntöisesti päihde- ja mielenterveystyöntekijän vastaanoton kautta. Asiakas hakee kuntoutusjaksoa ja hakemus käsitellään aikuissosiaalityön tiimissä. Tiimi kokoontuu säännöllisesti kerran viikossa.
Laitila	arvio yhteistyössä sosiaalipalvelujen kanssa	Yhteistyössä mielenterveys- ja päihdeyksikön sekä sosiaalipalvelujen sosiaalityöntekijän kanssa.
Parainen	ostotoimintana	päihdetyöhön perehtynyt sosiaalihoitaja tekee päätöksen tarv yhteistyössä päihdetiimin kanssa. osiaalihoitja ohjaa ja lähettää potilaan kuntoutusjaksolle
Turku	Osana hoitosuunnitelmaa läheteet kuntoutukseen	Päätös sosiaalitoimessa, lähete kuntoutukseen yksiköstä osana hoitosuunnitelmaa. Tilanteen mukaan lääkärin laatima suunnitelma/ hoitajan lähete riittävä
Akseli	Päihdehoitajan sekä ylilääkärin yhteinen arvio, päihdehoitajan käynti tarvitaan	Asiakas tulee yleensä aina ensin päihdehoitajan käynnille/käynneille arvion tekemistä varten tai vaihtoehtoisesti asiakkaan tilanne käsitellään moniammatillisessa tiimissä (SPÄMI-tiimi), jossa mukana lääkäri, päihdehoitaja, psyk. sh, sosiaalityöntekijä sekä tarvittaessa muita asiakkaan hoitoon liittyviä työntekijöitä. Päätös tehdään ylilääkärin toimesta terveystieteiden puolella. Kuntoutuspaikka valitaan yksilöllisesti asiakkaan tilanne ja vointi huomioiden.
Naantali	ostopalveluna, yksilölliseen tarpeeseen valikoitu palvelun tuottaja	Sosiaaliohjaaja tekee palvelutarpeen arvioinnin tarvittaessa monialaisesti. Päihde- ja mielenterveystiimi käsittelee asian monialaisesti. Viranhaltija päätöksen tekee sosiaaliohjaaja joka vastaa laituskuntoutusprosessista: arviointi, kuntoutus, jatkokuntoutus ja työskentelee asiakkaan kanssa. (prosessi)
Raisio	Ostopalveluna, useita palveluntuottajia (ei ole kilpailutettu)	Suunnitelma tehdään moniammatillisessa tiimissä, jossa päihdetyöntekijät ja lääkäri mukana. Viranomaispäätös sen jälkeen.
Kaarina	Kaikki Kelan hyväksymät	Selvitetty tapaamisella. Pääasiassa MTP-tiimi. Moniammatillinen kokoonpano + asiakas. Ylilääkäri myöntää suosituksesta.
Paimio-Sauvo	Kuntoutusjaksolle sosiaalitoimen maksusitoumuksella.	Jäsenkuntien sosiaalityön toimesta tehdään maksusitoumukset ja päätökset päihdekuntoutuksesta.
Härkätie	Ostopalveou	Kelan myöntämät paikat, päihdetiimin arviot Päihdetiimissä päätös maksusitoumuksesta ja kuntoutukseen valituista
Salo	A-klinikka (pää-asiassa)	Palveluissamme työskentelevä sosionomi vastaa näistä päätöksistä ja eri tahot ovat häneen tarvittaessa yhteydessä. Ennen tässä oli työryhmä päättämässä mutta siitä jostain syystä on luovuttu mikä herättää usein ihmetystä, ettei hoidollista puolta ole päätöksenteossa mukana.

Miten päihdehuollon asumispalvelut on toteutettu?

- HUOM! Terveyskeskuksen alla toimivat mt-p-yksiköt eivät ehkä tunne sosiaalipalveluna annettavia asumispalveluita, vastaukset eivät ole kattavia

Uusikaupunki	Esim. Hoitokoti Loisto, Ykköskoti Artukainen, Ykköskoti Ketunkallio, Hoitokoti Reimari, Ykköskoti Vaisaari
Pöytyä	Ostopalveluna Attendo, Espero
Laitila	sosiaalipalvelujen kautta
Parainen	ei ol asuntola,ostona patespaenisonat
Akseli	Kilpailutuksen mukaiset ostopalvelut ja tarvittaessa myös muut
Turku	Asumis- ja päihdepalvelut (perhe- ja sosiaalipalveluissa) toteuttaa itse ja hankkii ostopalveluna
Naantali	ostopalveluna tehostettu- ja palveluasuminen sekä tuettu asuminen- palvelun tuottajat kilpailutettu omana työnä tuettu asuminen (välivuokraus) päihdeettömän asumisen sekä asuminen jossa päihdeiden käyttö ei ole este asumiselle
Raisio	
Kaarina	Kilpailutettu Turun kanssa, myös omat tukiasunnot ja Almin tuki SHL 21§
Paimio-Sauvo	A-klinikan asumispalvelut sekä muut ostopalvelut. Esim. tuettu asuminen, palveluasuminen, tehostettu palveluasuminen. Asumispalvelut sosiaalityöntekijän palvelutarpeen arvioinnin pohjalta päätöksellä
Härkätie	Ostopalvelu
Salo	Tuettua asumista A-klinikan kautta

Miten suonensisäisiä huumeita käyttävien terveysneuvonta ja käyttövälineiden vaihto on toteutettu?

Somero	
Loimaa	Neulanvaihtopiste avoinna 1 x vko
Uusikaupunki	Oma yksikkö, Milli
Pöytyä	
Laitila	ei ole
Parainen	
Akseli	Terveysneuvonta päihdehoitajalla, ei käyttövälineiden vaihtoa, Milli Turussa
Naantali	ostopalvelu- Milli
Raisio	Milli Turku
Kaarina	Ei ole käyttövälineiden vaihtoa, terveysneuvontaa kyllä omana palveluna
Paimio-Sauvo	Terveysneuvonta ja käyttövälineiden vaihto, käyttövälineiden vaihto Milli (Turku), oma toiminta terveys-neuvonnassa
Härkätie	Milli
Salu	Yhteistyönä mt- ja päihdepalveluiden sekä A-klinikan kanssa
Turku	Milli

Mitä muita päihdepalveluja on tarjolla?

- Ensisuoja vain Turussa
- Päivätoiminta:
  - Turussa Sirkkalan Päiväkeskus
  - Kaarinassa Toimintakeskus Touko
  - Pöytyällä Ostopalvelu Entitas
  - Uudessakaupungissa A-kilta ja Löytävä vanhustyö
  - Akselissa Pilker ryhmä
- Vertaistuki:
  - Ei mainittu omaa toimintaa
  - AA, A-kilta, Sininauha, kolmas sektori, A-klinikan ryhmät
- AA, NA, GA tai Al-anon –ryhmiä kokoontuu kaikkien yksiköiden toiminta-alueella ja ne ovat tiedossa (paitsi Laitilassa)
- Härkätie oma toiminta, LEO-ryhmä mt- ja päihdeasiakkaille (liikunta- ja elintapaohjausryhmä) päihdetietoutta- ja neuvontaa osana tätä ryhmää

Mitä päihdetyön toimintakäytäntöjä pidät tärkeimpinä kehittämiskohteina alueellasi?

1) Palveluprosessin selkeyttäminen ja painopisteen siirto varhaisempaan tunnistamiseen

- Miten löytää mahdolliset päihdekäyttäjät muiden sosiaali- ja terveyspalveluiden puolelta tehokkaammin? Ongelmien seulonta peruspalveluissa ja hoitoon ohjautuminen.
- Varhainen havaitseminen, varhainen hoitoon pääsy, matalan kynnyksen palvelut
- Asiakassegmentointi ja palveluiden tuottamistavan arviointi tuen tarpeen mukaan
- Yhdenluukun-periaate, nyt toiminta hajallaan.
- Integrointi alueen mielenterveys- ja päihdepalveluihin. Lähipalvelujen saatavuus.
- Päihdetyön osaamista tulisi lisätä ja palvelua eri palveluiden sisällä, ei erillisten toimijoiden järjestäminä.

2) Yhtenäiset palvelut ja toimintakäytännöt koko V-S alueella

- Tasapuolisesti palveluita tarjolla lähipalveluna, ei keskittyneenä esim. Turkuun
- Palveluiden tasalaatuisuus, yhteiset laatuksiteerit
- Tutkitut hoitotyön menetelmät, yhtenäiset linjaukset lääkityksiin
- Päihdekuntoutusprosessien yhtenäistäminen, kuntoutukseen pääsyn selkiyttäminen, Laitoskuntoutusjakson jälkeisen työskentelyn mallintaminen
- Palvelukuvausten laadinta
- Yhteisten menetelmien, kartoitustyökalujen, mittareiden käyttöönotto ja niihin koulutus.

3) Monialaisten toimintamallien ja konsultaatiokäytäntöjen kehittäminen

- Sujuva yhteistyö perus- ja erikoissairaanhoidon välillä
- Moniammatillinen yhteistyö
- Toivomme myös muille alueille moniammatillisia työkäytäntöjä
- Monialaisen tiimi työn lisääminen so+te ja päihde+mt
- Erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon välisen yhteistyön tiivistäminen erilaisilla konsultaatio käytäntöinä ja jalkautumisella.

4) Korvaushoidon kehittäminen

- Korvaushoidon kehittäminen ja keskittäminen isoihin yksiköihin, Korvaushoidon yhteiset hoito ja kuntoutuskäytännöt

5) Palveluverkkoon liittyvät kehittämistarpeet

- Sähköisten palveluiden kehittäminen
- Jalkautuvien kotiin vietävien palveluiden kehittäminen
- Katkaisuhoido, päivätoiminta
- Alle 18-vuotiaiden palvelujen lisääminen ja niiden saavutettavuus, Nuorten päihderiippuvuuden ennaltaehkäisy ja nopea hoitoon ohjautuminen
- Terveysneuvontapiste lähipalveluna
- Riippuvuuspsykiatrian avo-pkl vastaanotto Uuteenkaupunkiin 1-2 x vko Päihdelääkärin palvelut tarvittaisiin.

6) Muut kehittämistarpeet

- Toipumiseen suuntaavan työskentelytöteen tukeminen
- C-hepatiitin hoito
- Ehkäisevä päihdetyö
- Kokemusasiantuntija ja vertaistukitoiminnan kehittäminen kokemusasiantuntijuuden parempi hyödyntäminen
- yli 65 vuotiaiden päihdepalvelut

Päihdetyön koulutustarpeet tai osaamisen kehittämistarpeet:

- 1) Koko perustason sote-henkilöstön osaamisen lisääminen:
  - Yleinen päihdetieto
  - Puheeksiotto asiakkaan päihteidenkäytöstä tai pelaamisesta hoitajien ja lääkärien toimesta terveyskeskuksen eri vastaanotoilla
- 2) Päihde- ja mielenterveysyksikön henkilöstön menetelmäosaamisen lisääminen:
  - Rahapeliriippuvuus, digipeli- ja nettiriippuvuus, muut toiminnalliset riippuvuudet
  - Palkon suosituksen mukaista osaamista
  - Lyhyt-terapeuttista (KBT) osaamisen vahvistamista
  - Nepsyterapia
  - Toipumisorietation mukainen työote
  - Päihdearviot
  - Lyhytinterventio
  - Päihdehoitajan sekä päihdeasioita hoitavan yleislääkärin säännöllinen osallistuminen esim. Päihdepäiville vuosittain yms. muut päihdepuolen koulutukset
  - yli 65 vuotiaiden päihdetyö
- 3) Toimintakäytäntöihin liittyvät kehittämistarpeet:
  - Monialaiseen yhteistyöhön liittyvä koulutus
  - Moniammatillisuus ja sen parempi hyödyntäminen
  - Korvaushoito

Mitä muita kehittämiskohteita näet päihdetyössä?

- Nuorille lisää palveluja
- Lisäpäiviä A-klinikan työntekijälle.
- Asiakkaan hoidossa oleellisen tiedon kulku asiakastietojärjestelmien ja organisaatioiden välillä. Paljon palvelua tarvitsevien asiakkaiden palvelujen yhteensovittaminen
- Päihdetyöhön liittyvien ennakkoluulojen hälventäminen
- Henkilökunnan koulutus ja asennekoulutus muulle henkilökunnalle
- Asumispalvelujen vaikuttavuuden seuranta ja kehittäminen, digitalisaation hyödyntäminen
- Helpompi ja nopeampi kuntoutukseen pääsy. Riittävät resurssit perustasolle koska siellä hoidettavaa eniten. Lisää resursseja myös ennaltaehkäisyyn, nyt resurssit täysin riittämättömät ennaltaehkäisyyn näkökulmasta.
- Osaavan henkilökunnan saatavuus, osaamisen varmistaminen.
- Psykiatriin työpanosta tarvitaan tulevissa sote-keskuksissa.